

Een achtste werk van barmhartigheid

“Ik wil voorstellen de twee traditionele reeksen van de werken van barmhartigheid aan te vullen met de zorg voor ons gemeenschappelijk huis.” Dit schrijft paus Franciscus in zijn boodschap op de Wereldgebedsdag voor het behoud van de schepping (1 september jl.). Hij zegt: “Als geestelijk werk van barmhartigheid roept de zorg voor ons gemeenschappelijk huis op tot een ‘dankbare beschouwing van Gods wereld’ (*Laudato si’*, 214), die ‘ons in staat stelt in alles te ontdekken wat God ons wil leren’ (*Laudato si’*, 85). Als lichamelijk werk van barmhartigheid komt de zorg voor ons gemeenschappelijk huis tot uiting in ‘eenvoudige alledaagse activiteiten die de logica van geweld, uitbuiting en egoïsme doorbreken’, en in ‘alle inspanningen om een betere wereld tot stand te brengen’ (*Laudato si’*, 230-231).”

Paus Franciscus riep in het Heilig Jaar van de Barmhartigheid dus op om een ‘achtste werk van barmhartigheid’ toe te voegen aan de zeven zo bekende geestelijke en lichamelijke werken van Barmhartigheid. Nu is hij niet de eerste paus die een werk toevoegt aan de zes werken die gebaseerd zijn op Matteüs 25. Paus Innocentius III (1198-1216) deed dit in 1207 met het werk van ‘de doden begraven’. Dit is ontleend aan het Bijbelboek Tobit: “Als ik het lijk van een volksgenoot buiten de muren van Nineve zag liggen, dan begroef ik het” (Tobit 1,17).

Ook dit werk van barmhartigheid kwam niet uit de lucht vallen. In de door pestepidemieën geteisterde Middeleeuwen was het werk van de ‘doden begraven’ moeilijk en gevaarlijk en het had dan ook een bijzondere waarde. Anno 2016 is iets dergelijks aan de hand. Gods schepping, het beheer en het welzijn van alle schepselen staan onder zware druk. In zijn encycliek *Laudato si’* maakt paus Franciscus de ernst van de situatie waarin de aarde verkeert heel duidelijk. Hij is verontrust over de wijze waarop de mensen de aarde bewonen en gebruiken. Deze aandacht voor de schepping is dan ook geen modegril of publiciteitsstunt. Het is een eigentijds werk dat past in een tijd waarin we opgeroepen moeten worden om tot een ecologische bekering van onszelf en de maatschappij te komen. Deze bekering raakt aan een eerlijke verdeling

van goederen, grondstoffen en producten. Het raakt aan de toegankelijkheid en het gebruik ervan. Hoe consumeren wij de aarde zonder dat we de waardigheid van de andere schepselen kwetsen of teniet doen?

De zorg voor de natuur, de biodiversiteit, de strijd tegen armoede en de inzet voor menselijke waardigheid komen in deze opdracht van barmhartigheid samen. Het lijkt op het eerste oog dan ook een ingewikkelder werk dan de andere zeven, die ogenschijnlijk eenduidiger zijn. Echter, ook dat is schijn. Achter elk ander werk van barmhartigheid gaat een meervoudige problematiek schuil waarbij naast het handelen ook aandacht wordt gevraagd voor de dienst van de gerechtigheid en de verzoening. Zij horen bij ieder werk van barmhartigheid. Dit achtste werk ‘de zorg voor ons gemeenschappelijk huis’ is niet een ‘ver van mijn bed show’, het is voor iedere gelovige een haalbare kaart. Deze wereldwijde problematiek kan namelijk heel klein en gemakkelijk dichtbij jezelf beginnen. Wel moeten we beseffen dat de aarde kwaad gedaan wordt door vervuiling, vernieling en uitputting. Pas dan halen we de band met onze Schepper aan, waarin ook Gods liefde voor ieder schepsel, mens, dier en materie wordt aangehaald en kan dit werk van barmhartigheid zich als een olievlek verspreiden tot in de hoogste regionen.

door Ina van de Bunt-Koster, missiesecretaris

www.laudato-si.nl / www.groenekerken.nl

